

Sygn. akt VIII U 616/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 czerwca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSR del. Elżbieta Trybulec-Czernek

Protokolant: st. sekr. sądowy Barbara Urmańska

po rozpoznaniu w dniu 13 czerwca 2013 r. w Gdańsku

sprawy **Z. J. (1)**

przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji

o wysokość emerytury policyjnej

na skutek odwołania Z. J. (1)

od decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji

z dnia 1 czerwca 2011 r. nr (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że zobowiązuje pozwany organ rentowy do wyliczenia wysokości emerytury policyjnej Z. J. (1) z uwzględnieniem wskaźnika 2,6 % podstawy wymiaru za każdy rok służby w części dotyczącej okresu pozostawania przez skarżącego słuchaczem Wyższej Szkoły (...) imienia F. D. w L. w okresie od dnia 1 września 1987 roku do 30 września 1989 roku

II. oddala odwołanie pozostałej części.

/na oryginale właściwy podpis/

Sygn. akt VIII U 616/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 01 czerwca 2011 r. Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W. dokonał ponownego ustalenia wysokości emerytury policyjnej Z. J. (1) w ten sposób, iż obniżył ubezpieczonemu wskaźnik emerytury za okres od dnia 01 września 1987 r. do 16 maja 1990 r. z 2,6 % podstawy wymiaru do 0,7% podstawy wymiaru za każdy rok służby we wskazanym okresie. Podstawę wymiaru emerytury stanowi kwota 4.680,87 zł. Do ustalenia wysokości emerytury z uwzględnieniem okresów służby wykazanych w informacji z IPN przyjęto usługę emerytalną określoną w załączonym zestawieniu (...), stanowiącym integralną część decyzji. Wskazano, iż łączna wysokość emerytury z uwzględnieniem podwyższenia z art. 15 ust. 4 ustawy stanowi 75,59 % podstawy wymiaru, nie więcej niż 75% tej kwoty, i wynosi 1.008,64 zł. Emeryturę podwyższono o 15% podstawy wymiaru, tj.: nie więcej niż 80 % tej podstawy i wynosi kwotę 3538,27 zł . W uzasadnieniu wskazano, iż podstawą

wydania przedmiotowej decyzji był art. 15b w zw. z art. 32 ust. 1 pkt 1 ustawy oraz fakt otrzymania od Instytutu Pamięci Narodowej informacji nr (...) z dnia 26.04.2011 r. (k. 11-13 akt emerytalnych).

Odwołanie z dnia 07 stycznia 2012 r. od powyższej decyzji wniósł ubezpieczony Z. J. (1), zarzucając jej błędne ustalenie wysokości świadczenia oraz wydanie decyzji na podstawie ustawy niekonstytucyjnej, naruszającej zasady: zaufania obywateli do Państwa, nie działania z mocą wsteczną, równości wszystkich obywateli, indywidualnej odpowiedzialności karnej, pozbawienia praw nabytych – tj. art. 2, 10, 31, 32 Konstytucji RP, jak również z rezolucją Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy nr 1096 z dnia 27 czerwca 1996 r. oraz Konwencją o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności z Rzymu z dnia 04 listopada 1950 r., ratyfikowaną przez Polskę w dniu 19 stycznia 1993 r. Zdaniem ubezpieczonego zaskarżona decyzja, poza brakiem konstytucyjnej podstawy prawnej, zawiera również błędne ustalenia w przedmiocie zaliczenia jego edukacji w Wyższej Szkole (...) Spraw Wewnętrznych w L. okresie od 01.09.1987r.do 16.05.1990r. do służby w organach bezpieczeństwa państwa. W związku z powyższym wniósł o zmianę powyższej decyzji w części odnoszącej się do ponownego ustalenia wysokości świadczenia przez przyznanie mu nie obniżonej emerytury policyjnej . Ubezpieczony wniósł ponadto o zawieszenie postępowania do czasu uprawomocnienia się wyroku Trybunału Konstytucyjnego w sprawie o stwierdzenie niekonstytucyjności ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji dodającej art. 15b do ustawy zmienianej, który jest podstawą prawną zaskarżonej decyzji. (k. 5-7 akt sprawy).

Zakład Emerytalno-Rentowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W. w odpowiedzi z dnia 26 stycznia 2012 r. na odwołanie wniósł o jego oddalenie, jak również o zasądzenie od skarżącego na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, wskazując, iż zaskarżona decyzja jest zgodna ze wskazanymi w decyzji przepisami prawa. Wskazano, że postępowanie w sprawie ponownego ustalenia wysokości emerytury policyjnej ubezpieczonego zostało wszczęte z urzędu w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin oraz zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2009 r. nr 24 poz. 145) oraz uzyskaniem z Instytutu Pamięci Narodowej Informacji o przebiegu służby ubezpieczonego, na podstawie której ustalono, iż odwołujący się pełnił służbę w organach bezpieczeństwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2006 r. nr 63 poz. 425 z późn. zm.) (k. 14-17 akt sprawy).

Postanowieniem z dnia 31 stycznia 2013 r. Sąd Okręgowy w Warszawie, zgodnie z wnioskiem pozwanego organu rentowego (k. 23 akt sprawy) i za zgodą ubezpieczonego (k. 28 akt sprawy) oraz działając na podstawie art. 461 § 3 k.p.c., przekazał przedmiotową sprawę do rozpoznania tut. Sądowi, mając na uwadze względy celowości zważywszy na miejsce zamieszkania odwołującej się (k. 35 akt sprawy).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony Z. J. (1), urodzony w dniu (...), w okresie od 30 lipca 1985 r. do 15 listopada 2010 r. był zatrudniony w (...) G. , następnie w Komendzie Miejskiej Policji w S.. W okresie od 01.09.1987 r. do 30.09.1989 r. był etatowym słuchaczem Wyższej Szkoły (...) w L.; zaś w okresie od 01.10.1989 r. do 16.05.1990 r. był etatowym słuchaczem Akademii Spraw Wewnętrznych MSW/Wydział (...) Państwa w L..

okoliczności bezsporne, vide: zaświadczenie o przebiegu służby – k. 5 akt emerytalnych, obliczanie wysługi lat-k.6 akt emerytalnych, informacja o przebiegu służby nr (...) z Instytutu Pamięci Narodowej– k. 13 akt emerytalnych, przebieg służby-k.21 akt sprawy, dyplom ukończenia studiów-k.8 akt sprawy/

Na mocy decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W. z dnia 03 stycznia 2011 r. ubezpieczony otrzymał policyjną rentę inwalidzką. Świadczenie zostało jednocześnie zawieszono z uwagi na pobieranie rocznego świadczenia.

okoliczności bezsporne, vide: decyzja Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W. o przyznaniu policyjnej renty inwalidzkiej z dnia 03.01.2011 r.. – k. 8 akt emerytalnych

Decyzją Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W. również z dnia 03.01.2011 r. skarżącemu przyznano prawo do emerytury policyjnej. Podstawę wymiaru emerytury stanowi kwota 4680,87 zł, zaś emerytura z tytułu wysługi lat według zestawienia wynosi 66,65 % podstawy wymiaru, nie więcej niż 75% tej podstawy, tj. kwotę 3119,80 zł. Emeryturę podwyższono o 15% podstawy wymiaru z tytułu inwalidztwa pozostającego w związku ze służbą – tj. o kwotę 702,13 zł. Emerytura z podwyższeniem wyniosła zatem 3744,70 zł. Świadczenie zostało jednocześnie zawieszono z uwagi na pobieranie rocznego świadczenia.

okoliczności bezsporne, vide: decyzja Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W. o ustaleniu prawa do emerytury policyjnej z dnia 03.01.2011 r. – k. 7 akt emerytalnych

Zaskarżoną w sprawie decyzją z dnia 01 czerwca 2011 r. Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W. dokonał ponownego ustalenia wysokości emerytury policyjnej Z. J. (1) w ten sposób, iż obniżył ubezpieczonemu wskaźnik emerytury za okres od dnia 01 września 1987 r. do 16 maja 1990 r. z 2,6 % podstawy wymiaru do 0,7% podstawy wymiaru za każdy rok służby we wskazanym okresie. Podstawę wymiaru emerytury stanowi kwota 4.680,87 zł. Do ustalenia wysokości emerytury z uwzględnieniem okresów służby wykazanych w informacji z IPN przyjęto wysługę emerytalną określoną w załączonym zestawieniu (...), stanowiącym integralną część decyzji. Wskazano, iż łączna wysokość emerytury z uwzględnieniem podwyższenia z art. 15 ust. 4 ustawy stanowi 75,59 % podstawy wymiaru, nie więcej niż 75% tej kwoty, i wynosi 1.008,64 zł. Emeryturę podwyższono o 15% podstawy wymiaru, tj.: nie więcej niż 80 % tej podstawy i wynosi kwotę 3538,27 zł .

dowód: decyzja Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego MSWiA o ponownym ustaleniu wysokości emerytury policyjnej z dnia 01.06.2011 r. , zestawienie (...) – k. 11,12 akt emerytalnych, informacja o przebiegu służby z Instytutu Pamięci Narodowej – k. 13 akt emerytalnych

Z nadesłanej do Sądu przez Instytut Pamięci Narodowej szczegółowej informacji o przebiegu służby wynika, iż ubezpieczony Z. J. (2) pełnił służbę w niżej wskazanych okresach w wymienionych organach:

- w okresie od dnia 01 września 1987 r. do 30 września 1989 r. w Wyższej Szkole (...) w L. był zaliczony w etatowy stan słuchaczy.
- w okresie od dnia 01 października 1989 r. do 16 maja 1990 r. w Akademii Spraw Wewnętrznych MSW/Wydział (...) Państwa w L. również był zaliczony w etatowy stan słuchaczy.

okoliczności bezsporne, vide: przebieg służby z Instytutu Pamięci Narodowej – k. 21 akt sprawy

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zebranych w aktach sprawy i aktach emerytalnych, powołanych wyżej dokumentów. W ocenie Sądu dokumenty znajdujące się w aktach sprawy są autentyczne, a ich treść nie budzi wątpliwości, nie były także przez żadną ze stron kwestionowane. Stan faktyczny był w istocie bezsporny, natomiast strony różniła jedynie jego ocena prawna.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie jedynie częściowo.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że w dniu 16 marca 2009 r. weszła w życie ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin oraz ustawy o

zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2009 r. nr 24, poz. 145), która wprowadziła do ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2004 r. nr 8 poz. 67 z późn. zm.), dalej: ustawa, przepis art. 15b określający zasady obliczania wysokości emerytury dla osób, które pozostawały w służbie przed 2 stycznia 1999 r. i pełniły służbę w charakterze funkcjonariusza w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. Nr 63, poz. 425 z późn. zm.), (zwanej dalej „ustawą lustracyjną”).

Zgodnie z powołanym wyżej przepisem art. 2 ust 1 ustawy z dnia 18 października 2006 r., organami bezpieczeństwa państwa, w rozumieniu ustawy, są:

- 1) Resort Bezpieczeństwa Publicznego Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego;
- 2) Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego;
- 3) Komitet do Spraw Bezpieczeństwa Publicznego;
- 4) jednostki organizacyjne podległe organom, o których mowa w pkt 1-3, a w szczególności jednostki Milicji Obywatelskiej w okresie do dnia 14 grudnia 1954 r.;
- 5) instytucje centralne Służby Bezpieczeństwa Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz podległe im jednostki terenowe w wojewódzkich, powiatowych i równorzędnych komendach Milicji Obywatelskiej oraz w wojewódzkich, rejonowych i równorzędnych urzędach spraw wewnętrznych;
- 6) Akademia Spraw Wewnętrznych;
- 7) Zwiad Wojsk Ochrony Pogranicza;
- 8) Zarząd Główny Służby Wewnętrznej jednostek wojskowych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz podległe mu komórki;
- 9) Informacja Wojskowa;
- 10) Wojskowa Służba Wewnętrzna;
- 11) Zarząd II Sztabu Generalnego Wojska Polskiego;
- 12) inne służby Sił Zbrojnych prowadzące działania operacyjno-rozpoznawcze lub dochodzeniowo-śledcze, w tym w rodzajach broni oraz w okręgach wojskowych.

W myśl zaś ustępu 3 tego artykułu jednostkami Służby Bezpieczeństwa, w rozumieniu ustawy, są te jednostki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, które z mocy prawa podlegały rozwiązaniu w chwili zorganizowania Urzędu Ochrony Państwa, oraz te jednostki, które były ich poprzedniczkami.

Zgodnie z art. 13a ustawy na wniosek organu emerytalnego właściwego według niniejszej ustawy, Instytut Pamięci Narodowej - Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu sporządza na podstawie posiadanych akt osobowych i w terminie 4 miesięcy od dnia otrzymania wniosku, przekazuje organowi emerytalnemu informację o przebiegu służby wskazanych funkcjonariuszy w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy

z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów.

Zgodnie natomiast z brzmieniem art. 15b powołanej wyżej ustawy w przypadku osoby, która pełniła służbę w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów, i która pozostawała w służbie przed dniem 2 stycznia 1999 r., emerytura wynosi:

1. 0,7% podstawy wymiaru - za każdy rok służby w organach bezpieczeństwa państwa w latach 1944-1990
2. 2,6% podstawy wymiaru - za każdy rok służby lub okresów równorzędnych ze służbą, o których mowa w art. 13 ust. 1 pkt 1, 1a oraz pkt 2-4.

Ubezpieczony w złożonym odwołaniu skupił się w większości na kwestionowaniu zgodności z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej wskazanych wyżej, stanowiących podstawę dla wydania przez organ rentowy zaskarżonej decyzji, przepisów prawa.

Kestia zgodności przepisów art. 15b ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych, a także art. 15 b ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy została zbadana przez Trybunał Konstytucyjny pod kątem ich zgodności z ustawą zasadniczą. Trybunał Konstytucyjny w pkt. 4 wyroku z dnia 24 lutego 2010 r. uznał, iż art. 15 b ust. 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego (...) jest zgodny z art. 2, art. 10, art. 30, art. 32 i art. (57 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji oraz nie jest niezgodny z art. 42 Konstytucji.

W uzasadnieniu wyroku z dnia 24 lutego 2010 r. Trybunał Konstytucyjny podkreślił, iż z konstytucyjnej zasady zaufania do państwa i stanowionego przez niego prawa nie wynika w żaden sposób, że każdy, bez względu na cechujące go właściwości, może zakładać, że unormowanie jego praw socjalnych nie ulegnie nigdy w przyszłości zmianie na jego niekorzyść. Jego zdaniem ustawodawca był upoważniony mimo upływu 19 lat od zmiany ustrojowej do wprowadzenia regulacji obniżających w racjonalnie miarkowany sposób świadczeniu emerytalnego za okres służby w organach bezpieczeństwa publicznego, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów. Trybunał Konstytucyjny podkreślił także, iż zasada ochrony praw nabytych zakazuje arbitralnego znoszenia lub ograniczenia praw podmiotowych przysługujących jednostce lub innym podmiotom prywatnym występującym w obrocie prawnym. Zaznaczył jednak, iż ochrona praw nabytych nie oznacza przy tym nienaruszalności tych praw i nie wyklucza stanowienia regulacji mniej korzystnych, jeżeli przemawiają za tym inne zasady, normy lub wartości konstytucyjne. Zgodnie z stanowiskiem Trybunału Konstytucyjnego zasada ochrony praw nabytych nie ma zastosowania do praw nabytych niesłusznie lub niegodziwie, a także praw nie mających oparcia w założeniach obowiązującego w dacie orzekania porządku konstytucyjnego (orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 lutego 1992 r., sygn. K 14/91, OTK w 1992 r. cz. I; wyrok 7. 23 listopada 1998 r., sygn. SK 7/98, OTK ZU nr 7/1997, póż. 114; wyrok z 22 czerwca 1999 r., sygn. K 5/99, OTK ZU nr 5/1999, póż. 100). Trybunał dodatkowo podkreślił, iż chroniąc prawa nabyte nie można przyjąć, iż każda zmiana istniejącej regulacji, która byłaby zmianą na niekorzyść pewnej grupy obywateli, jest ustawodawczo zakazana, w związku z czym nie ma też wystarczających podstaw, aby twierdzić, iż ustawodawca nie może ocenić negatywne dokonanych wcześniej rozwiązań legislacyjnych.

Ustawodawca, ustanawiając kwestionowane przepisy, dał wyraz negatywnej ocenie działalności organów bezpieczeństwa państwa komunistycznego, o czym świadczy zarówno przebieg prac legislacyjnych, jak też treść samej preambuły ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. W preambule tej ustawodawca stanowi wyraźnie, iż kierował się „zasadą sprawiedliwości społecznej wykluczająca tolerowanie i nagradzanie bezprawia”. Zdaniem Trybunału w demokratycznym państwie prawnym jednym z kluczowych instrumentów ochrony jego podstawowych zasad jest odpowiedzialność, która obejmuje czyny wynikające z urzeczywistnienia celów źle wybranych i niezrealizowania celów wybranych dobrze. W tym sensie gwarancje bezkarności oraz przywilejów ekonomicznych pochodzących z budżetu państwa za służbę w instytucjach i organach stosujących w dyktaturze represje, nie mogą być traktowane jako element

praw słusznie nabytych. Ustawodawca negatywnie ocenił sam fakt podjęcia służby w organach bezpieczeństwa Polski Ludowej, ze względu na jednoznacznie ujemną ocenę tych organów. W opinii Trybunału prawa emerytalne nabyte przez adresatów kwestionowanych przepisów zostały nabyte niegodziwie. Nie można bowiem uznać celów i metod działania organów bezpieczeństwa Polski Ludowej za godziwe.

Jednocześnie jednak w razie udzielenia przez funkcjonariusza w czasie służby w takiej policji pomocy osobie represjonowanej za działanie opozycji demokratycznej i niepodległościowej ustawodawca przewidział utrzymanie uprzywilejowanych świadczeń emerytalnych na dotychczasowych zasadach (art. 15b ust. 3 i 4 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy, dodany przez art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r.). Zgodnie bowiem z brzmieniem art. 15b ust. 3 i 4 ustawy, do okresów, o których mowa w art. 13 ust. 1, na żądanie wnioskodawcy, mogą być doliczone w pełnym wymiarze okresy służby w latach 1944-1990 w organach bezpieczeństwa państwa, jeżeli funkcjonariusz udowodni, że przed rokiem 1990, bez wiedzy przełożonych, podjął współpracę i czynnie wspierał osoby lub organizacje działające na rzecz niepodległości Państwa Polskiego. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, środkiem dowodowym może być zarówno informacja, o której mowa w art. 13a ust. 1, jak i inne dowody, w szczególności wyrok skazujący, choćby nieprawomocny, za działalność polegającą na podjęciu, bez wiedzy przełożonych, czynnej współpracy z osobami lub organizacjami działającymi na rzecz niepodległości Państwa Polskiego w okresie służby w organach bezpieczeństwa państwa w latach 1944-1990.

W związku z powyższym, służba w instytucjach i organach państwa, które systemowo naruszały przyrodzone prawa człowieka i rządu prawa nic może w demokratycznym państwie prawnym uzasadniać roszczeń do utrzymania uzyskanych wcześniej przywilejów. Zdaniem Trybunału ustawodawca, ograniczając w zakwestionowanych przepisach niesłusznie nabyte przywileje emerytalne funkcjonariuszy organów bezpieczeństwa Polski Ludowej (PRL), sięgnął do środka adekwatnego dla uzyskania usprawiedliwionego celu, uczynił to zarazem w sposób możliwie najmniej uciążliwy dla adresatów zakwestionowanych norm.

Zdaniem Trybunału ustawodawca nie przekroczył również kompetencji władzy ustawodawczej przewidzianych w Konstytucji. Kwestionowane przepisy nie przewidują wymierzania zbiorowej kary funkcjonariuszom organów bezpieczeństwa Polski Ludowej, a jedynie obniżenie im uprzywilejowanych świadczeń emerytalnych do poziomu średniej emerytury powszechnej.

Ustawodawca nie naruszył też art. 32 Konstytucji (zasada równości). Trybunał Konstytucyjny stwierdził, iż zasady tej wynika nakaz jednakowego traktowania podmiotów prawa w obrębie określonej kategorii, a zatem wszystkie podmioty prawa charakteryzujące się w równym stopniu daną cechą istotną powinny być traktowane równo, a więc według jednakowej miary. Jeżeli zatem prawodawca różnicuje podmioty prawa, które charakteryzują się wspólną cechą istotną, to wprowadza odstępstwo od zasady równości. Zdaniem Trybunału jednak takie odstępstwo nie musi jednak oznaczać naruszenia art. 32 Konstytucji. W opinii Trybunału jest ono dopuszczalne, jeżeli kryterium różnicowania pozostaje w racjonalnym związku z celem i treścią danej regulacji, waga interesu, któremu różnicowanie ma służyć, pozostaje w odpowiedniej proporcji do wagi interesów, które zostaną naruszone w wyniku wprowadzonego różnicowania oraz dodatkowo kryterium różnicowania pozostaje w związku z innymi wartościami, zasadami czy normami konstytucyjnymi, uzasadniającymi odmienne traktowanie podmiotów podobnych. Wspólną cechą wszystkich funkcjonariuszy bezpieczeństwa Polski Ludowej jest ich służba w określonych w ustawie organach bezpieczeństwa państwa w latach 1944–1990. Ta cecha różni istotnie funkcjonariuszy od pozostałych funkcjonariuszy służb mundurowych przed 1990 r. Ustawodawca przyjąwszy wspólną cechę istotną, w sposób jednakowy potraktował funkcjonariuszy organów bezpieczeństwa Polski Ludowej,

Trybunał odniósł się również do zarzutu rażącej sprzeczności kwestionowanych przepisów ustawy z rezolucją Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy nr 1096 z dnia 27 czerwca 1996 r. oraz ze związanymi z tym dokumentem wytycznymi mającymi zapewnić zgodność ustaw lustracyjnych i podobnych środków administracyjnych z wymogami państwa opartego na rządach prawa. Trafnie Trybunał Konstytucyjny wskazał, iż brak w w/w dokumencie zalecenia by rozliczenia z okresem komunistycznym mogły odbywać się wyłącznie w ciągu 10 lat po obaleniu dyktatury. Rozliczenia te podejmowane są na różnych obszarach, w różnych latach w ciągu ostatnich dwóch dekad. Co więcej,

jak stanowi pkt 14 rezolucji 1096, „w wyjątkowych przypadkach, gdy rządzące elity dawnego reżimu przyznały sobie wyższe emerytury niż pozostałej części społeczeństwa, emerytury te powinny być ograniczonego do zwykłego poziomu”.

Stosownie do treści art. 15 ust. 3 ustawy z dnia 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji (...) do okresów, o których mowa w art. 13 ust. 1 na żądanie wnioskodawcy, mogą być doliczone w pełnym wymiarze okresy służby w latach 1944-1990 w organach bezpieczeństwa państwa, jeżeli funkcjonariusz udowodni, że przed rokiem 1990, bez wiedzy przełożonych, podjął współpracę i czynnie wspierał osoby lub organizacje działające na rzecz niepodległości Państwa Polskiego.

Ubezpieczony w niniejszej sprawie nie dowodził zaistnienia w jego przypadku okoliczności wymienionych w cytowanym przepisie – argumentacji w tym zakresie nie przedstawił w odwołaniu (k. 1-2 akt sprawy), nie przedstawił w tym kierunku również żadnych wniosków dowodowych.

Ubezpieczony nie kwestionował przebiegu służby wskazanej w informacji o nr (...) Instytutu Pamięci Narodowej.

Ubezpieczony oprócz braku konstytucyjności podstawy prawnej zarzucił zaskarżonej decyzji błędne ustalenia w przedmiocie zaliczenia jego edukacji w Wyższej Szkole (...) Spraw Wewnętrznych w L. w okresie od 01.09.1987r.do 16.05.1990r. do służby w organach bezpieczeństwa państwa. Stanowisko swoje sprecyzował na rozprawie w dniu 13.06.2013r. podnosząc, że w jego ocenie wyżej wskazane instytucje nie były organami bezpieczeństwa państwa .

Zatem spór w niniejszej sprawie skoncentrował się na kwestii ustalenia czy okres pozostawiania przez skarżącego słuchaczem Wyższej Szkoły (...) w L. i Akademii Spraw Wewnętrznych w L. można uznać za służbę w organach bezpieczeństwa państwa.

Sąd Okręgowy przychylił się do odwołania jedynie częściowo, uznając , że Wyższa Szkoła (...) w L. nie jest organem bezpieczeństwa państwa w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 18.10.2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa, państwa w latach 1944-1990 oraz treści tych dokumentów.

W tej mierze Sąd odwołał się do treści i uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 2009-11-18 (II AKa 322/09 , Opubl: Przegląd Orzecznictwa Sądu Apelacyjnego w Gdańsku rok 2010, Nr 1, poz. 5, str. 198) , który bezpośrednio odnosi się do wyżej wymienionej instytucji , podzielaając argumenty i stanowisko tam wyrażone .

Sąd Apelacyjny mianowicie w powyższym wyroku wskazał wprost , że W. S. O. z L. nie można uznać za organ bezpieczeństwa państwa w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 18.10.2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa, państwa w latach 1944-1990 oraz treści tych dokumentów, bo chociaż mieści się w katalogu instytucji wymienionych w art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy lustracyjnej nie odpowiada kryteriom sformułowanym w art. 2 ust. 3 tej ustawy.

Przypomnieć w tym miejscu należy, że zgodnie z art. 2 ust. 3 ustawy lustracyjnej jednostkami Służby Bezpieczeństwa, w rozumieniu tej ustawy, są te jednostki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, które z mocy prawa podlegały rozwiązaniu w chwili zorganizowania Urzędu Ochrony Państwa oraz te jednostki, które były ich poprzedniczkami.

Ustawą z dnia 06.04.1990 r. o utworzeniu Urzędu Ochrony Państwa(Dz.U. Nr 30, poz. 180 ze zm.) z chwilą utworzenia UOP Służba Bezpieczeństwa została rozwiązana (art. 129 ust. 1). Zgodnie z art. 130 w zw. z art. 137 cytowanej ustawy Urząd Ochrony Państwa utworzony został w dniu 10.08.1990 r.

Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10.06.1989 r. w sprawie zniesienia wyższych szkół oficerskich nadzorowanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych z dniem 30.09.1989 r. zostały zniesione: W. S. O. i. F. D. w. L. (1) i W. S. O. i. G. F. J. W. w. S.(1).

Wyższa Szkoła (...) w L. nie została zatem z mocy prawa rozwiązana z chwilą utworzenia UOP albowiem została zniesiona ponad 10 miesięcy wcześniej i to na podstawie art. 3 ustawy z dnia 31.3.1965 r. o wyższym szkolnictwie wojskowym (Dz.U. Nr 14, poz. 102 ze zm.).

Reasumując, Sąd Okręgowy nie uznał okresu pozostawania przez skarżącego słuchaczem Wyższej Szkoły (...) w L. za służbę w organach bezpieczeństwa państwa, w konsekwencji emeryturę z uwzględnieniem tego okresu należy wyliczyć według wskaźnika wyższego 2,6 % podstawy wymiaru za każdy rok służby, a nie wskaźnika 0,7 %.

Odnosząc się do kolejnego okresu pozostawania przez skarżącego słuchaczem od dnia 01 października 1989 r. do 16 maja 1990 r. w A. S. W. M./Wydział (...) Państwa w L., Sąd zważył, iż zgodnie z art. 2 ust 1 pkt 6 ustawy lustracyjnej Akademia Spraw Wewnętrznych została uznana wprost za organ bezpieczeństwa państwa, stąd należy uznać ten okres za służbę w organach bezpieczeństwa państwa powodującą zastosowanie wyższego wskaźnika podstawy wymiaru emerytury. Sąd Okręgowy pozostaje związany wskazaną regulacją prawną. W związku z powyższym należało uznać decyzję organu emerytalnego w tym zakresie za prawidłową.

W oparciu o powyższe rozważania Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy w punkcie I wyroku zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że zobowiązał pozwany organ rentowy do wyliczenia wysokości emerytury policyjnej Z. J. (1) z uwzględnieniem wskaźnika 2,6 % podstawy wymiaru za każdy rok służby w części dotyczącej okresu pozostawania przez skarżącego etatowym słuchaczem Wyższej Szkoły (...) imienia F. D. w L. w okresie od dnia 1 września 1987 roku do 30 września 1989 roku.

W punkcie II wyroku na podstawie art. 477(14) § 1 k.p.c. oddalił odwołanie w pozostałej części.

SSR del. Elżbieta Trybulec-Czernek